

Geachte heer of mevrouw,

Stichting HVLV, Het Vuurwerk Liefhebbers Verbond, hierna HVLV, heeft kennis genomen van het geïnitieerde wetsvoorstel⁽¹⁾ dat momenteel ter consultatie voorligt en de mogelijkheid om hier op te reageren.

HVLV behartigd de belangen van ruim 10 miljoen liefhebbers van Nederlands consumentenvuurwerk, hierna siervuurwerk. Het is daarom gepast dat HVLV een reactie geeft op dit wetsvoorstel en dat deze reactie als zwaarwegend belang mee wordt genomen in de beoordeling van het wetsvoorstel.

De jaarwisseling is het grootste evenement van het jaar in ons land. Miljoenen mensen vieren dit bijzondere moment tegelijkertijd. Verreweg de meeste mensen vieren dit met familie en vrienden, met het afsteken van siervuurwerk. Volgens cijfers van VeiligheidNL gaat dit om ruim 10.000.000 mensen (afstekers en toeschouwers). Alleen dit cijfer laat al zien dat de traditie diep geworteld zit bij een grote meerderheid van de bevolking. Dit is toch een heel ander beeld dan de initiatiefnemers van dit wetsvoorstel proberen te schetsen.

Letsel

De initiatiefnemers van het wetsvoorstel geven in hun memorie van toelichting (MvT) aan dat de jaarwisseling een schaduwzijde kent vanwege vele incidenten, schade en vernielingen, overlast, letsel en milieulast. Zij geven aan dat jaarlijks bijna 500 mensen op de spoedeisende hulp eindigen, 200 ogen beschadigd raken, er gemiddeld 1 dode per jaar valt en er ongeveer 11.000 incidenten worden geregistreerd. Zij stellen dat de wijze waarop de jaarwisseling op dit moment wordt beleefd, een zware belasting is voor de openbare orde en rechtsorde is. In de MvT benoemen zij dat de laatste jaarwisselingen (voordat er een algeheel verbod gold vanwege COVID-19) de ernstige consequenties van siervuurwerk lieten zien en noemen daarbij de letselcijfers van de jaarwisseling 2018-2019 die verzameld zijn door VeiligheidNL en stellen dat de letselcijfers door siervuurwerk tijdens de jaarwisseling van 2019-2020 zijn gestegen. Dit is een grove onjuistheid in de MvT van de initiatiefnemers, daar zij suggereren dat al die gewonden worden veroorzaakt door siervuurwerk, terwijl dit alles behalve het geval is. Slecht 77 bezoeken aan de SEH en slechts 181 bezoeken aan de HAP waren een gevolg van het gebruik van huidig legaal consumentenvuurwerk tijdens de jaarwisseling 2019-2020⁽²⁾. Op ruim 10.000.000 mensen die de jaarwisseling actief vieren met siervuurwerk, is dit een zeer laag aantal gewonden. Dit laatste wordt door meerdere spoedeisende hulp artsen ondersteund. Recent heeft dhr. Baden, voorzitter van de NVSHA (Nederlandse Vereniging van Spoedeisende Hulpartsen) aangegeven dat het aantal letsel gevallen door gebruik van vuurwerk (inclusief illegaal vuurwerk, carbid, e.d.) verwaarloosbaar is in verhouding met het aantal alcohol en drugs gerelateerd letsel. Dit laatste wordt door veel experts en artsen beaamd en zij zijn tevens van mening dat de zorg en spoedeisende zorg wordt misbruikt om een vuurwerkverbod te rechtvaardigen.

Tijdens een normale jaarwisseling, waarbij ook de horeca zijn geopend, ziet men op de SEH en HAP ook veel meer letselgevallen door vechtpartijen bijvoorbeeld. Met andere woorden, de initiatiefnemers dramatiseren de hoeveelheid letselgevallen door gebruik van consumenten siervuurwerk en laten, al dan niet bewust, achterwege dat het aantal letselgevallen dat alcohol en drugs gerelateerd is, vele malen hoger ligt tijdens diezelfde jaarwisseling.

Als men het aantal letselgevallen door gebruik van siervuurwerk in perspectief zet tegenover het aantal letselgevallen die alcohol of drugs gerelateerd zijn tijdens de jaarwisseling én we meenemen dat ruim 10.000.000 mensen de jaarwisseling actief viert met siervuurwerk, moet men concluderen dat het aantal letselgevallen door gebruik van siervuurwerk te verwaarlozen is en geen reden kan en mag zijn om die miljoenen welwillende Nederlanders te duperen met een verbod.

Schade

De initiatiefnemers stellen in de MvT dat siervuurwerk bij veel incidenten tijdens de jaarwisseling een prominente rol speelt, bij letsel en schade. Ook dit is een grove onjuistheid van de initiatiefnemers. Het letselverhaal hebben we hierboven al ontkracht. Schade, met name schade door vernieling, is geen gevolg van gebruik van siervuurwerk, gezien het de kracht daar niet voor heeft. Nederlands consumentenvuurwerk is aan strenge eisen gebonden, met name op kruithoud en geluidsniveau. Schade, met name door vernieling, is een gevolg van een verboden handeling, waarbij in sommige gevallen vuurwerk wordt gebruikt. Het gebruikte vuurwerk betreft in alle gevallen (zwaar) illegaal vuurwerk, vaak knalvuurwerk, dat vele malen meer kruit bevat en ook veel harder knalt, dan in Nederland is toegestaan⁽³⁾. Dit probleem is dan ook geen gevolg van het feestelijk gebruik van

consumentvuurwerk tijdens de jaarwisseling. Een algeheel verbod zal dan ook geen vermindering van vernieling en schade als gevolg hebben, laat staan dat het met een algeheel verbod niet meer voor komt.

Incidenten

De politie is tijdens de jaarwisseling vooral bezet door incidenten die te maken hebben met geweldpleging, vernieling in het algemeen (waarbij soms vuurwerk wordt gebruikt), brandstichting en excessen. Brandweer is vooral bezet door brandstichting (voornamelijk autobranden), branden door vreugdevuren en woningbranden die in slechts een enkel geval wordt veroorzaakt door gebruik van siervuurwerk. Dit wordt ondersteund door het Verbond van Verzekeraars⁽⁴⁾. Ambulancepersoneel lijkt tijdens de jaarwisseling voornamelijk bezet door geweldsincidenten met letsel als gevolg, alcohol en drugs gerelateerd letsel en in een enkel geval ernstig letsel door gebruik van zwaar illegaal vuurwerk. Siervuurwerk heeft geen tot een verwaarloosbaar aandeel in de belasting van bovengenoemde hulpdiensten. Een heel ander, veel minder dramatisch en problematisch beeld dan de initiatiefnemers proberen te schetsen.

Milieu

De initiatiefnemers stellen in de MvT dat het afsteken van siervuurwerk een grote bron van luchtvervuiling is. Ook dit is een grove onjuistheid. Allereerst benoemen zij niet hoe groot de luchtvervuiling is, ten tweede vermelden zij niet de grote van de luchtvervuiling in verhouding met andere bronnen van luchtvervuiling. Heel vreemd is het ook niet dat zij dit niet vermelden, daar het RIVM in 2021 een rapport heet gepresenteerd genaamd "Milieulast van vuurwerk"⁽⁵⁾, waarvan de conclusie is dat de milieulast door het afsteken van vuurwerk slechts tijdelijk en beperkt zijn. Voor de uitstoot van zware metalen en CO₂ is het effect op het milieu zelfs verwaarloosbaar. Nota bene het rapport waar de initiatiefnemers zelf naar verwijzen in de MvT, maar enkel benoemen dat siervuurwerk vervuilender is dan knalvuurwerk. Het afsteken van siervuurwerk tijdens de jaarwisseling is dus bewezen geen zware last voor het milieu en geen grote bron van milieuvuiling. In vergelijking, in één dag stoot alleen al de Eemshavencentrale, een hypermoderne kolencentrale, 6 maal zoveel CO₂ uit, als al het vuurwerk van 6 jaarwisselingen bij elkaar. Het afsteken van vuurwerk tijdens de jaarwisseling is verantwoordelijk voor nog geen 1% van de totale CO₂ uitstoot op die ene dag dat siervuurwerk afgestoken mag worden.⁽⁶⁾

Wij vinden het spijtig dat de initiatiefnemers men nog steeds wijs probeert te maken dat het afsteken van vuurwerk enorm milieuvuilend is, terwijl meerdere studies bewezen hebben dat dit niet het geval is.

Eerdere maatregelen

In de afgelopen jaren zijn enkele maatregelen genomen om letsel door gebruik van vuurwerk terug te dringen. Zo zijn in 2015 de welbekende Romeinse kaarsen en baby-vuurpijlen verboden, daar deze een onevenredig hoog aandeel hadden in het aantal letselgevallen door gebruik van vuurwerk⁽⁷⁾. Sindsdien is het aantal letselgevallen door gebruik van vuurwerk al behoorlijk afgenomen, met name op het gebied van oogletsel en brandwonden. Sinds de jaarwisseling van 2020-2021 zijn nog een aantal soorten consumentenvuurwerk verboden: knalvuurwerk, vuurpijlen, single-shots en vuurwerk uit de categorie F3 zijn niet langer aangewezen als consumentenvuurwerk⁽⁸⁾.

De Onderzoeksraad voor Veiligheid heeft dit recent ingevoerde deelverbod geadviseerd en verwacht daarmee een aanzienlijke daling in het aantal letselgevallen door gebruik van legaal consumentenvuurwerk. Ook de vuurwerkbranche verwacht deze daling en heeft daarnaast op eigen initiatief besloten om vanaf de jaarwisseling 2023-2024 geen stijgtollen en mijnen met bombettes (knaeffecten) meer op de markt te brengen en te verkopen. Hiermee hoopt de branche op eigen initiatief de daling verder door te trekken.

De initiatiefnemers van het wetsvoorstel benoemen dat het algehele vuurwerkverbod tijdens de jaarwisseling 2020-2021, ingevoerd om de zorg en handhaving niet extra te belasten vanwege de corona pandemie, succesvol was vanwege een daling van 70% van het aantal letselgevallen door vuurwerk. Daar er inderdaad ongeveer 70% minder letselgevallen waren, verwachten meerdere experts waaronder VeiligheidNL, dat het vuurwerkverbod in Nederland slechts een kleine bijdrage heeft geleverd aan deze daling. De verwachting was dat het verkoopverbod in Duitsland en België, de sluiting van horeca en de coronamaatregelen die groepsgrote en evenementen beperkten, een veel groter aandeel hebben gehad. Dit was tijdens afgelopen jaarwisseling ook wel duidelijk zichtbaar, daar er minder zware coronamaatregelen golden én er in Duitsland en België massaal vuurwerk te verkrijgen was en ook massaal werd aangeschaft⁽⁹⁾. Het aantal letselgevallen ten opzichte van 2021-2022 was dan ook hoger dan het aantal letselgevallen tijdens de jaarwisseling 2020-2021⁽¹⁰⁾.

Handhaving

Tevens geven de initiatiefnemers aan dat een algeheel verbod voor politie beter te handhaven valt, omdat er geen onderscheid gemaakt hoeft te worden tussen F3 en F2 vuurwerk en tussen legaal en illegaal vuurwerk. Op papier klopt dit, in de praktijk zien we een heel ander verhaal. In ons land kennen we het gehele jaar, minus 8 uren rondom de jaarwisseling, een afsteekverbod, met uitzondering van F1 vuurwerk, wat het gehele jaar door af mag worden gestoken. In Nederland mag F2 vuurwerk slechts de laatste drie dagen van het jaar worden uitgeleverd aan consumenten. Veel mensen ervaren al dagen tot weken voor die tijd overlast door zware knallen, vaak diep in de avond en nacht, veelal veroorzaakt door gebruik van zwaar illegaal vuurwerk. Met geen mogelijkheid kan de politie dat momenteel handhaven, terwijl op die momenten een algeheel verbod geldt. De handhaafbaarheid wordt dus alles behalve beter met een algeheel verbod zoals de initiatiefnemers dit voor ogen hebben, daar een algeheel verbod enkel geldt voor de 8 uren rondom de jaarwisseling op het gebruik van siervuurwerk, daar er de rest van het jaar al een algeheel verbod geldt.

In de praktijk is het ook niet de wens van de politie om over te gaan op een algeheel verbod, omdat zij geen last en belasting hebben door het gebruik van siervuurwerk, maar vooral door het gebruik van zwaar illegaal vuurwerk en agressie tegen hen en hulpverleners⁽¹¹⁾. Zij missen handhaaf mogelijkheden bij bijvoorbeeld groepsgedrag e.d.

Vele incidenten waar de politie en handhaving mee te maken heeft, staan zelfs los van het gebruik van vuurwerk. Dit betreft voornamelijk geweldpleging en vernielingen, waar in een enkel geval vuurwerk bij wordt gebruikt of ondersteuning van hulpdiensten om ze te assisteren. Dit is in de praktijk ook zichtbaar door bijvoorbeeld video's van de politie zelf, waaronder video's van politievlogger Jan-Willem.

Voor een effectieve en werkbare oplossing voor de ervaren problematiek rondom de jaarwisseling, zal de manier van handhaven door politie en handhavers aan moeten worden gepast. Zo is groepsgedrag momenteel niet aan te pakken, als slechts 1 of 2 personen uit een groep bepaald gedrag vertoont. Hierdoor geniet een dader een soort groepsbescherming. Tevens mag de politie, maar met name handhaving, slechts beperkt geweld toepassen om een dader aan te houden, terwijl de dader middelen gebruikt die zwaar letsel aan agenten en handhavers toe kan brengen. Het bekogelen van hulpverleners, handhavers en agenten met (zwaar illegaal) vuurwerk, dient dan bijvoorbeeld ook te worden behandeld alsof de verdachte/dader vuurwapen of explosief gevaarlijk is. Hiermee wordt alleen al de drempel om het gedrag te vertonen door personen al veel hoger.

Waterbedeffect

De initiatiefnemers stellen in de MvT dat een waterbedeffect, waarbij een verschuiving plaatsvindt naar illegaal en zwaar vuurwerk tijdens de jaarwisseling 2020-2021, uit is gebleven. Dit is ook een onjuiste aanname, daar niet alleen in de letselcijfers te zien is dat het percentage letsel door illegaal vuurwerk sterk is gestegen, maar ook dat er in 2020 al een verdubbelde hoeveelheid illegaal vuurwerk in beslag is genomen, ten opzichte van 2019⁽¹²⁾. Tijdens de jaarwisseling 2021-2022 werd dat record opnieuw verbroken, met een mega vangst van 120.000 kilogram illegaal vuurwerk, bedoeld voor de illegale handel in Nederland⁽¹³⁾. Dit betekent dat het waterbedeffect wel degelijk plaatsvindt, in tegenstelling tot wat de initiatiefnemers beweren.

G4 en overige gemeenten

Ook de G4 heeft een reactie gegeven op deze internetconsultatie. Zij delen de analyse van de initiatiefnemers van het wetsvoorstel van de problematiek rondom de jaarwisseling en vinden dat "het zelf afsteken van vuurwerk niet (langer) opweegt tegen de schade die het met zich mee brengt voor mens, economie en milieu." Daar de G4 hier een flater slaat gezien ook zij alle vuurwerk over één kam scheert, terwijl ondertussen al geruime tijd duidelijk is dat het afsteken van siervuurwerk een verwaarloosbaar aandeel heeft in schade aan mens, objecten en economie en daarnaast de milieu belasting door het afsteken van vuurwerk verwaarloosbaar is.

Verderop in hun reactie zijn zij echter een stuk realistischer, dat ook zij zien dat er onder de bevolking zeer weinig draagvlak is voor een verbod op siervuurwerk.

Tevens zien de G4 ook in dat mensen massaal hun vuurwerk (legaal of illegaal) in het buitenland halen, met name vlak over de grenzen. Ook zij beseffen dat dit alleen maar meer zal worden als Nederland over gaat op een algeheel vuurwerkverbod.

Meerderheid juist tegen een algeheel vuurwerkverbod

Ook benoemen de initiatiefnemers het Vuurwerkmanifest en ondertussen 670.000 maal zou zijn ondertekend, door particulieren en organisaties. HVLV heeft samen met enkele andere partijen onderzocht hoe betrouwbaar en hoeveel zeggend het aantal ondertekeningen van het Vuurwerkmanifest is. Wij zijn tot de conclusie gekomen dat het Vuurwerkmanifest fraude gevoelig is en op fraudeleuze manier het aantal ondertekeningen heeft verzameld, voornamelijk van buitenlandse personen. In 2014 is het Vuurwerkmanifest opgezet. In december 2017 had het Vuurwerkmanifest in totaal 51.000 ondertekeningen. In januari 2019 stond de teller op 78.000. Op 01-01-2020 hebben de initiatiefnemers van het Vuurwerkmanifest op Twitter een Engelstalige oproep onder een post van de New York Times gedaan, om op te roepen tot ondertekenen van het manifest. Drie dagen later stond de teller ineens op ruim 250.000 ondertekeningen en nog eens drie dagen later stond de teller op 350.000. Zeer waarschijnlijk zijn er dus enorm veel, zeer waarschijnlijk zelfs een ruime meerderheid, ondertekeningen van buitenlandse mensen, die totaal niets met onze jaarwisseling en vuurwerktraditie te maken hebben. Daarnaast is er geen controle en bevestigingsmiddel in het ondertekensysteem gebouwd, waardoor iemand oneindig vaak kan ondertekenen, zelfs met hetzelfde e-mailadres, waardoor het aantal ondertekeningen tot slechts een weinig- tot nietszeggend aantal is gereduceerd. Het Vuurwerkmanifest representeert dan ook totaal niet de wens van de Nederlandse bevolking. Dat wordt ook duidelijk als we de uitslag van de grootste stemwijzer van ons land raadplegen, welke actief was voor de Tweede Kamerverkiezingen van 2021. Hierin werd gevraagd of men het eens of oneens was met de volgende stelling: “Vindt u dat consumenten tijdens de jaarwisseling vuurwerk af mogen steken?” Deze vraag werd ruim 3.300.000 beantwoord, waardoor dit het grootste draagvlak onderzoek is naar de traditie, die ooit is gehouden. Slechts 33% was het oneens met de stelling, waardoor zeer duidelijk is dat een ruime meerderheid voor het behoud van de traditie is en dus geen verbod op siervuurwerk wenst⁽¹⁴⁾.

Algeheel verbod verkeerd middel voor het doel

Het wetsvoorstel voorziet in een wijziging van een aantal wetten. Dit om het afsteken van vuurwerk, anders dan F1 vuurwerk, te verbieden. Daarnaast dient er een wetswijziging plaats te vinden om de verkoop van vuurwerk, anders dan F1, te verbieden. Dit dient genotificeerd en goedgekeurd te worden door de Europese Commissie. Deze commissie beoordeelt de notificatie en het verbod onder andere op proportionaliteit, daar het onder andere de vrije handel beperkt. Gezien we in deze reactie al hebben ontkracht dat siervuurwerk voor veel letsel zorgt, niet milieubelastend is en niet verantwoordelijk is voor schade door vernieling, voor overlast zorgt of verantwoordelijk is voor incidenten met hulpdiensten, zal de Commissie een dergelijk verbod niet als proportioneel beoordelen.

Daarnaast zal het in strijd zijn met de Algemene Beginselen van Behoorlijk Bestuur, daar het Kabinet heeft toegezegd dat het een eenmalig en tijdelijk verbod zou betreffen en alleen vanwege de coronapandemie. Met opnieuw een algeheel verbod afgelopen jaarwisseling heeft het Kabinet al in strijd gehandeld met deze beginselen, maar vanwege de coronapandemie kon men zich mogelijk nog op onvoorziene situaties beroepen, al betwisten wij ten eerste dat de situatie onvoorzien was. Daarnaast bepalen deze beginselen dat een maatregel proportioneel moet zijn en niet in gezet mag worden voor een ander doel. Het doel is voornamelijk de aanpak van overlast, incidenten en excessen. Tevens veroorzaakt het feestelijk gebruik van siervuurwerk tijdens de jaarwisseling geen milieuproblemen en heeft het een laag aandeel in het al lage aantal vuurwerkgerelateerde letsels. Daar die problemen worden veroorzaakt door andere zaken dan het feestelijk gebruik van siervuurwerk, mag een algeheel verbod volgens deze beginselen niet voor dit doel in worden gezet.

Het probleem wat wij vooral zien in de discussie omtrent een algeheel vuurwerkverbod is het volgende: men ervaart problematiek in de vormen van overlast door voornamelijk illegaal vuurwerk, vernielingen, incidenten, excessen en agressie tegen politie en hulpverleners. Al deze zaken hebben niets te maken met het feestelijk gebruik van consumentensieruurwerk.

Toch zijn er partijen, waaronder de initiatiefnemers, die deze problematiek daar bewust aan koppelen, in de hoop draagvlak te creëren voor hun voorstel. Gelukkig zien de meeste politieke partijen in dat dit los van elkaar staat. Helaas zijn er wel steeds meer partijen en organisaties die voor de misleiding van de initiatiefnemers van het wetsvoorstel vallen.

Slotwoord

Een algeheel vuurwerkverbod, zoals voorgesteld in het wetsvoorstel, is feitelijk een verbod op het gebruik van siervuurwerk uit de categorie F2, zoals normaliter toegestaan is in Nederland tijdens de acht uren rondom de jaarwisseling. De initiatiefnemers van het wetsvoorstel beargumenteren een algeheel verbod met zaken en oorzaken die los staan van het feestelijk gebruik van siervuurwerk tijdens de jaarwisseling. In slechts een enkel geval op het gebied van letsel en schade is huidig legaal siervuurwerk betrokken, waar het dan gaat om licht letsel of schade door (bewust) onjuist gebruik van siervuurwerk. Deze gevallen zijn verwaarloosbaar in verhouding met de omvang van het feestelijk gebruik van siervuurwerk, waar dit vuurwerk door veruit de meeste

mensen juist en veilig gebruikt wordt, waar het voor dient. Alle gevallen van vernieling, agressie tegen politie en hulpverleners, overlast en ernstig letsel, betreft het reeds verboden handelingen en/of gebruik van (zwaar) illegaal vuurwerk. Een maatregel zoals een algeheel vuurwerkverbod, mag alleen ingezet worden als de maatregel het doel kan dienen. Daar een algeheel vuurwerkverbod niet het doel kan dienen, zoals het sterk verminderen of tegen gaan van schade, vernieling, agressie, overlast en letsel, mag een dergelijk verbod in dit geval niet worden ingezet. Tevens zal een algeheel vuurwerkverbod onevenredig veel Nederlanders en ondernemers benadelen, tegen een verwaarloosbare winst in de ervaren problematiek rondom de jaarwisseling, waardoor een algeheel vuurwerkverbod geen proportionele maatregel is.

De meeste incidenten zoals agressie tegen hulpverleners en politie, opzettelijke vernieling en gebruik van zwaar illegaal vuurwerk, betreffen een gedragsprobleem. Het aanpassen van handhavingsopties die de politie en handhaving heeft zal doeltreffender en effectiever zijn. Hierdoor kan de jaarwisseling weer veiliger en plezieriger zijn voor iedereen, zonder dat het feestelijk gebruik van consumentensivuurwerk tijdens de jaarwisseling verdwijnt.

Stichting HVLV verzoekt en adviseert de Tweede Kamer en de regering dan ook nadrukkelijk om het feestelijk gebruik van consumentensivuurwerk in stand te houden zoals het nu is en niet over te gaan op een algeheel vuurwerkverbod.

Hoogachtend,

R. Peters

Voorzitter

Stichting HVLV – Het Vuurwerk Liefhebbers Verbond

Bronnenlijst

- 1: [Memorie van Toelichting Wetsvoorstel Algemeel Vuurwerkverbod](#)
- 2: [Rapport Jaarwisseling type vuurwerk en letsel 2019-2020 VeiligheidNL](#)
- 3: [Video kracht legaal vuurwerk vs. illegaal vuurwerk door VuurwerkCheck](#)
- 4: [Memo Verbond van Verzekeraars schade oorzaak jaarwisseling](#)
- 5: [Rapport milieulast door vuurwerk \(RIVM\)](#)
- 6: [Onderzoek milieulast door vuurwerk \(Scientas\)](#)
- 7: [Verbod op romeinse kaarsen en baby-vuurpijlities](#)
- 8: [Verbod op F3, knalvuurwerk, vuurpijlen en single-shots](#)
- 9: [Vuurwerk aankopen België jaarwisseling 2021-2022](#)
- 10: [Rapport Jaarwisseling vuurwerk en letsel 2021-2022 VeiligheidNL](#)
- 11: [Illegaal vuurwerk en gedrag groot probleem voor de Politie](#)
- 12: [In beslag genomen illegaal vuurwerk 2020](#)
- 13: [In beslag genomen illegaal vuurwerk 2021](#)
- 14: Screenshot resultaat Stemwijzer 2021 (zie bijlage)

Bijlage

Scores op de stellingen

Hoe zijn de meningen verdeeld?

3313469 Deelnemers

Stelling	Positie	Percent
Vaccinatiebewijs	Eens	56%
	Oneens	36%
	Geen van beide	7%
	Sla deze vraag over	0%
Defensiebudget	Eens	44%
	Oneens	38%
	Geen van beide	17%
	Sla deze vraag over	1%
Gratis kinderopvang	Eens	51%
	Oneens	39%
	Geen van beide	10%
	Sla deze vraag over	0%
Nederland uit EU	Eens	10%
	Oneens	83%
	Geen van beide	7%
	Sla deze vraag over	0%
Rekeningrijden	Eens	56%
	Oneens	35%
	Geen van beide	8%
	Sla deze vraag over	0%
Vuurwerk	Eens	58%
	Oneens	33%
	Geen van beide	9%
	Sla deze vraag over	0%
Vleesbelasting	Eens	32%
	Oneens	60%
	Geen van beide	8%
	Sla deze vraag over	0%
Publieke omroep	Eens	35%
	Oneens	44%
	Geen van beide	20%
	Sla deze vraag over	0%